

TA'LIMDA TARBIYANING HAMJIHATLIGI

Tog'ayeva Bahora

*Navoiy viloyati Qiziltepa tumani Xalq ta'limi bo'limiga qarashli 42-umumiy
o'rta ta'lim maktab boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi.*

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'limda tarbiyani hamhihatlikda qanday olib
boorish kabi fikrlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, namuna, innovatsion g'oyalar, boshlang'ich
ta'lim.

Avval g'ishtni qiyshiq qo'yarkan me'mor.

Yulduzga yetsada qiyshiqdir devor

(Mirzo Abduqodir Bedil)

Darhaqiqat, sharq adabiyotining shoiri Mirzo Abduqodir Bedil fikrlarining mazmun mohiyati ne'chog'lik teran ekanligini anglash mushkul emas. Zero, mening nazmimda bu jumlar biz boshlang'ich sinf o'qituvchilarga atalgandek go'yo. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi mana shu birinchi g'ishtni qo'yuvchi me'mordir. Shunday ekan biz me'morlar hozirgi XXI asr Axborot texnologiya, innovatsion g'oyalar asrida yashayotgan ekanmiz, bu g'ishtni qiyshiq qo'yilishiga also haqqimiz yo'q. Horizgi boshlang'ich sinf o'qituvchisi zamon bilan hamnafas bo'lib, ilg'or pedagogik texnologiyalar asosida ta'lim bermog'i darkor. Bu borada esa ko'proq o'qib izlanmog'i, ijod qilmog'i kerak. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi ta'lim hamda tarbiyani birgalikda shakllantirib boradi.

Tarbiya bor joyda, ta'lim kamol topadi. Bu ayniqsa biz boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun katta ahamiyat kasb etadi. Boshlang'ich sinfga qadam qo'ygan har bir bola o'ta ishonuvchan, hamda samimiy bo'ladi. O'qituvchining har bir gapi bola uchun qonundir. Shu o'rinda shuni aytib o'tish joizki, maktabga qadam qo'ygan bolalarga ta'lim jarayonining sifati uchun tarbiyaning ahamiyati

kuchli.Negaki,bola psixologiyasiga nazar solsak, ayrim bolalar o'ta erka,tantiq,hamda jizzaki bo'ladi. Bunday bolalar barmoq bilan sanarli,albatta.Bu kabi bolalarni tarbiyalash uchun boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'ta mahoratli,serqirra bo'lmog'i lozim.Xo'sh bu kabi bolalardagi tantiqlik,erkalik,o'jarlik hamda qo'rslik xislatlarini qanday yo'qotish mumkin? Bu borada sinfda rag'bat kartochkasi,medalchalarni tashkil etish ahamiyatga molikdir. Masalan:har bir sinf rahbar sinfdagi uchta ,to'rtta bola bilan alohida isahlash kerak.Bu qanday bo'ladi? Bu har kun darsni boshlashdan oldin manashu aytib o'tilgan rag'bat medalchalarini o'quchilarga ko'rsatishdan bo'shlanadi.Masalan:bugun "Dilbek', Farhod", "Said" o'rtasida sinfda musobaqa bo'ladi.Ya'ni bugun kun davomida o'zing odobi,yurish turishi bilan qaysi biringiz namunali bo'lsangiz sizni "Eng tartibli o'quvchisi"ko'krak nishoni yoki medali bilan taqdirlayman,va bu borada o'quvchini qiziqtirish,chirolu ko'zga ko'rinadigan,did bilan tayyorlangan o'sha naminatsiyani ko'rsatib o'tiladi va doskaning burchagiga ilib qo'yiladi. Mana shu fiklar bolaga qiziqish ug'otadi,u sergak tortadi. O'ziga nisbattan talabchan bo'la boshlaydi.Kun davomida o'z o'rnida bolalarning yurish turishiga baho berib boring.Darslarning so'ngida uni yakunlab o'sha ko'krak nishonini o'z egalariga topshiring.Eng asosiy kulminatsion nuqta shu yerda bo'ladi. Yani o'qituvchi shu o'rinda bola ruhiyatiga ta'sir qiladigan fikrlarni aytib,uni maqol,ibratli so'zlar,tarbiya kitobidan jumlar,hadisi sharifdan namunalar aytib bolaning qon-qoni,jon-joniga singib ketadigan fikrlarni aytish joizki bola o'sha xususiyatlarni o'ziga kasb etsin.Unga taqdim etilgan "Eng tartibli o'quvchi","Eng odobli bola"va hokazo shunday nishonlarni olib toqgan bola tarbiyadida katta o'zgarish yuz beradi.Lekin bu borada o'quvchi o'zining so'z san'atidan mohirona foydalanmog'i darkor.Bola uni taqib uyiga ravona bo'ladi va o'zini shunga munosib tutishga harakat qiladi.Ertasi yana xuddi shunday yo'l tutish va naminatsiyani ko'rishi,firlarni tarbiyaga molik qilib o'zgartiring. Asta-asta manashunday bolalar sinfning ko'rki

faxri,bo'ishga harakat qiladi.Serqirra tarbiya jarayonida esa ta'lim sifati yanada oshadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Akbarova, S. R., Baltaeva, M. M., Sarymsakov, A. A., & Rashidova, S. S. *Novye dostizheniia v khimii i khimicheskoi tekhnologii rastitel'nogo syr'ia: materialy II Vserossiiskoi konferentsii.*[New advances in chemistry and chemical engineering plant materials: Materials II All-Russian Conference]. Barnaul, 2005, part. I.
2. Khujamuratovna, J. I. (2022). Contributions of Irrigators Yekaterina Isaakovna Friesen and Somova Nina Nikolaevna to the Development of Kashkadarya Water Management. *Miasto Przyszłości, 30*, 18-20.
3. Vaslidin o'g'li, M. N., & Norhujavich, M. O. (2021). Comparative Typology of Verbal Means Expressing the Concept of " Goal" in Languages with Different Systems. *CENTRAL ASIAN JOURNAL OF LITERATURE, PHILOSOPHY AND CULTURE, 2*(12), 51-55.
4. Iminovna, M. A. (2022). The Study of Metaphors, Metonymies and Phrasal Verbs in Gotthold Ephraim Lessing's Works Nathan the Wise.
5. Iminovna, M. A. (2022). LESSINGNING "EMILIYA GALOTTI" ASARI TARJIMASI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR.
6. Iminovna, A. M. (2021). Translation of " Nathan the Wise". *International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences, 1*(6), 100-102.
7. Mamatova, A. (2021). FROM SOCIAL FORMS IN TEACHING GERMAN USE. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS, 2*(06), 73-77.
8. Abbasova, N., & Abdullayeva, N. (2022). ANALYSIS OF PHRASAL VERBS DENOTING STATE AND THE WAYS OF TRANSLATION. *Development and innovations in science, 1*(17), 15-23.
9. Turdaliyeva, D., Abbasova, N., & Hamidova, N. (2022). LINGUISTIC FEATURES OF MICROTTEXTS. *Science and Innovation, 1*(7), 1235-1239.

10. Abbasova, N., & Abdullayeva, N. (2022). THEORY OF THE VERB IN MODERN LINGUISTICS. *Science and innovation*, 1(B8), 2000-2005.
11. Turdaliyeva, D., Abbasova, N., & Hamidova, N. (2022). MIKROMATNLARNING LISONIY XUSUSIYATLARI. *Science and innovation*, 1(B7), 754-758.